

Es personatges religiosos són tractats des d'una òptica ben irònica

Patricia Simon

Personatges de Quino incorporats al teatre de titelles

Titelles porno

El grup Badabadoc i els seus espetacles

Dolors PALAU

Les nits suades de l'abadia de pitxolina o... vigila que avui hi ha lluna plena és l'espectacle de «titelles-porno», dirigit a un públic d'adults, que el grup Badabadoc ha presentat en diferents punts de l'estat. Badabadoc tancarà el Festival Internacional de Titelles, que se celebra cada quatre anys, i que tindrà lloc el proper mes de novembre a Barcelona.

L'ànima de Badabadoc és Romà Martí, fundador del grup el 1973, autor de les obres i creador amb les pròpies mans dels ninots, ocells i altres animalots amb els quals el grup treballa. Una feina d'artesanà, plena de fantasia i color, que cal veure per quedar bocabadat.

P.-L'obra Les nits suades..., la porteu entre un músic i tres manipuladors, Montserrat, Teresa i Romà, que moveu més de nou titelles en escena. Els papers han estat repartits entre tots, independentment del sexe. Així, la Montse pot manipular i fer la veu del frare, com el Romà pot dur el personatge

de la reina. El primer aspecte, però, que crida l'atenció d'aquest espectacle és el nom. ¿Per què tan llarg?

R.-Aquesta història transcorre en l'Edat Mitjana, i en aquell temps posaven títols molt llargs als poemes, als romanços, als contes... Com a història típicament medieval, hi intervenen reis, reines, princeses, abadesses, trobadors, bufons, dracs, bruixes..., personatges que, tot i ser de fusta, tenen el seu cor i una libido que a les nits de lluna plena es descontrola. Els personatges tenen unes característiques pròpies que se'ls acreixen en aquestes «nits suades». Així, doncs, la reina és molt guerrera (sobretot al llit), la filla és una bleada amb vocació de puta, el fill és un marieta, el rei un calçasses i el frare un exhibicionista sempre a punt d'actuar. Aquest, com que la té de fusta, ¡la té molt dura!

P.-Normalment, quan es parla de titelles, sempre es relaciona aquest món amb el de la infància, un públic per al qual treballau sovint. ¿La definició de

«titelles-porno», dirigida als adults, és prou entesa per aquest altre públic?

R.-Penso que no és qüestió de definició, sinó de veure l'espectacle i estar predisposat a gaudir-lo. Les nits suades... és una obra descarada, adient per a representar en teatres, cafès-teatres i festes a l'aire lliure, i és un espectacle porno en la mida que les titelles poden ser-ho. L'argument, com en les pel·lícules porno, són escenes encadenades, on els diferents personatges poden desenvolupar la seva..., diguem-ne, personalitat. Escenes un xic compromeses davant el públic, que poden escandalitzar les ments puritanes en veure el frare pitxot, més ben dit, el pitxot del frare... L'única cosa, però, que intentem és passar i fer passar una estona divertida.

P.-Un altre èxit de Badabadoc ha estat donar vida al personatge de l'humorista Quino, Mafalda. Seguint la línia d'arrelament en el país, vau donar-li un aspecte català. Però, Mafalda és un personatge força conegut, del qual el públic ja te una concepció

concreta, i, per tant, l'adaptació podia resultar una mica arriscada... ¿no ho veus així?

R.-Va ser molt difícil, certament, adaptar aquest personatge, ja que suposava donar-li les tres dimensions, quan en el còmic és una figura plana. Vaig aconseguir construir un ninot que s'hi assemblés i, a poc a poc, li vaig donar vida. Mafalda, en l'espectacle, era la filla d'un argentí i una catalana, perquè no vaig creure oportú desarrelar-la d'Argentina. Després de destriar moltes tires que creia teatrals, vaig fer un guió mantenint la idea del creador Quino. Vaig fer igual amb Susanita i Manolito. Una vegada tot enllestit, Quino va presenciar l'espectacle i... ¿saps el que ens va dir només acabar la representació, i en veure la personificació del botiguer Manolito?: «Efectivament, ¡Manolito era catalán!» L'espectacle va tenir una gran acceptació i va ser passat en deu capítols per televisió.

P.-La tasca de Badabadoc ha estat molt intensa en el camp infantil. A més de portar les vostres obres

a diferents punts de l'Estat espanyol, heu col·laborat, juntament amb d'altres grups, amb la Generalitat de Catalunya, en la campanya «Català a l'escola», i heu visitat més de cent centres d'ensenyament. ¿Quina diferència hi ha entre el públic infantil i l'adult i com són els nens de fa anys i els d'ara?

R.-El públic infantil participa en l'espectacle d'una manera més directa i espontània que l'adult. Els adults, quan hi entren, es limiten a riure i a aplaudir. Els nens, en canvi, criden i parlen amb els ninots. D'altra banda, els nens de fa anys, quan nosaltres començàvem a actuar, no eren com els d'ara. Els nens de les acaballes del franquisme eren agressius i es ficaven constantment amb els ninots. Ara són més tranquils i participen d'una manera més relaxada en l'espectacle. Tanmateix, també hi ha diferències entre els nens de comarques i els de ciutat. Els primers són més espontanis, mentre que els segons continuen sent agressius i molt «saberuts».

P.-La teva vida, Romà, es troba estretament lligada a Badabdoc, i, al grup, hi dediques molt de temps, ja sigui en la creació dels personatges o en la preparació de l'espectacle. El grup ha estat cridat des de diferents punts de l'estat i de l'estranger per a actuar... Malgrat tot, això no és suficient per a poder viure de les titelles. ¿Quina és la consideració que rep avui el món de les titelles?

R.-De les titelles es malviu, tot i que és el món de la faràndula per excel·lència. Malauradament, sempre han estat considerades com el fill bord del teatre, i hem de reivindicar-les a fi que puguin rebre suport, com en altres llocs d'Europa.

Una aposta per la bona vida

Quarta Fira del Teatre al Carrer

Tàrrrega, la cruïlla comunicativa més important de Catalunya, té 12.000 habitants, però sempre ha volgut tenir-ne més, ser una ciutat més potent i no l'urbs principiant a què ha estat obligada secularment per la prepotència de Lleida. Direu que el bescanvi de mal de l'ull entre les capitals i les ciutats-de-més-de-deu-mil-habitants és cosa ancestral, i si Tàrrrega la retreu ara és perquè, sense aquesta oposició Lleida-Tàrrrega, coses tant importants com la Fi-

Mercè IBARZ

petits guanyen la nit i els grans deixen de controlar i dormen quan poden. Organitzada per l'Ajuntament, no seria pensable ni segurament realitzable sense un home com Eugeni Nadal, un alcalde culte i refinat que, per dir-ho en poques paraules, no sembla convergent. Fa quatre anys, el senyor Nadal va apostar per la cultura com a eix de la Tàrrrega democràtica: «Cultura en el sentit més ampli, que des del meu punt de vista vol dir un concepte de vida, mediterrani i català, que mira a Europa i potencia

Del 7 al 10 de setembre, aquest any han actuat a Tàrrrega prop de cent grups de teatre, la majoria catalans, però també valencians, italians, occitans, un de Catalunya Nord, andalusos i altres d'Alemanya i Dinamarca. Comediants van organitzar les tres primeres edicions, però aquest any ja no els ha calgut, perquè la Fira marxa sola: de boca a orella, els grups han fet de Tàrrrega la gran ocasió per a donar-se a conèixer i per a presentar espectacles, sobretot ara que ja funciona una oficina de contractació. Una dada deixa les coses prou clares: dels cent grups, només un 50% han estat pagats amb el pressupost de la Fira, la resta han treballat de franc en el que ja s'anomena l'«off Tàrrrega». Els espectadors han deixat curta la xifra de 30.000 de l'any passat. Els plats forts han estat enguany els Comediants amb *Alè* i els *Dimonis*, i el grup italià Assemblea Teatro di Torino, que ha actuat els quatre dies i ha estrenat la seva *After Punk Revolution*, un encontre imaginari a l'escenari entre Mozart i el líder dels Sex Pistols Johnny Rotten.

A la Fira han assistit els alcaldes de les ciutats agermanades amb Tàrrrega, Xixona i l'occitana Blaia.

També hi va acudir l'alcalde de l'Alguer, ciutat que ha demanat a la targarina assessorament per a celebrar, a finals d'aquest setembre, la seva I Fira de l'Espectacle.

ra del Teatre al Carrer segurament no existirien. Com diu l'alcalde de Tàrrrega, Eugeni Nadal, «Lleida ho té tot, llevat de la Fira del Teatre».

Fa quatre anys que la Fira funciona. Dura quatre dies i, com el nom deixa ben clar, s'esdevé al carrer. La Fira vol dir perdre la noció d'espai i temps i, encara millor, la disbauxa familiar més completa: els

tota la nostra àrea lingüística, i sobretot civisme. Des que vam fer la primera Fira, el sentit de ciutadania és a Tàrrrega molt més ferm.»

¿Com es podia, el 1980, despertar la reticent societat rural de les vastes i riques planes de l'Urgell? El nostre home va cridar l'home de teatre Xavier Fàbregas i entrà en contacte amb Comediants.